

1
กระทรวงการต่างประเทศ
(THE MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS)

โดย

นายสมพงษ์ ฐมาภูล ร.ม. (เกียรตินิยม)

005236

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาการต่างประเทศและการทูต

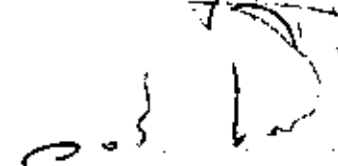
พ.ศ. ๒๕๑๒

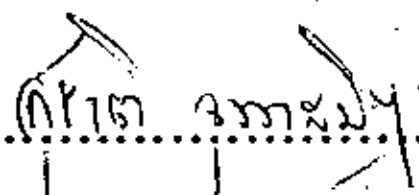
i 17725850

บัณฑิตวิทยาลัย สาขาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต ชมรมศิษย์เก่าบัณฑิตวิทยาลัย เป็นตัวแทนประกอบ
การศึกษาตามระเบียบปรัญชามหาวิทยาลัย

.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการทรวาวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

.....กรรมการ

.....กรรมการ

อาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ชูโค

วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยราชการอันสำคัญยิ่งในการดำเนินกิจการต่างประเศให้สำเร็จตามความมุ่งหมายของนโยบายด้านต่างประเศของรัฐบาล เป็นกระทรวงที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับกิจการค้านี้ และเนื่องจากความสัมพันธ์ติดต่อกับประเทศต่าง ๆ เป็นเรื่องที่ยากและละเอียดอ่อน เพราะว่ประเทศต่าง ๆ แต่ละประเทศที่ติดต่อกันนั้นมีอาชีพโดย เป็นของตนเอง มีอิสระเสรีในด้านความคิดอ่านและการตัดสินใจ ฉะนั้น เมื่อการปฏิบัติงานของกระทรวงการต่างประเศต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากนานาประการ สิ่งที่จะต้องจำเป็นก็คือจำต้องมีระบบการบริหารให้เหมาะสมกับกาลเวลาและสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศ และมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นคนมาที่กระทรวงการต่างประเศได้วิวัฒนาการขึ้นมาจากรูปของ "กรมท่า" ซึ่งตั้งอยู่ในกรมพระคลัง ต่อมาได้แยกมาตั้งเป็นกระทรวงการต่างประเศในปี พ.ศ. ๒๔๒๔ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้มีการจัดระเบียบและปรับปรุงการจักระเบียบบริหารราชการของกระทรวงนี้ให้เป็นแบบมาตรฐานสากลตามสภาพแวดล้อมและกาลเวลาตลอดมา ทั้งนี้ก็ด้วยความมุ่งหมายที่จะให้สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างมากที่สุด

จากการศึกษาพบว่า การบริหารราชการของกระทรวงการต่างประเศได้ดำเนินไปตามหลักรัฐประศาสนศาสตร์ พยายามปฏิบัติจัดทำกิจการในหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติ อย่างไรก็ตามก็อาจกล่าวได้ว่าการบริหารราชการของกระทรวงการต่างประเศในปัจจุบันยังมีอุปสรรคอยู่บางประการซึ่งทำให้การบริหารงานไม่อาจบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษาคัดเลือกตัวบุคคลที่จะเข้าปฏิบัติหน้าที่ในกระทรวงการต่างประเศที่ได้ปฏิบัติไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการพลเรือนในปัจจุบัน ยังเป็นอุปสรรคต่อการที่จะคัดเลือกได้บุคคลที่มีความสามารถด้านการต่างประเศ และการพูดในระดับมาตรฐานเดียวกัน การแก้ไขอุปสรรคดังกล่าวเห็นสมควรจะได้ปรับปรุงหลักการในการสอบแข่งขัน และการอบรมให้ดียิ่งขึ้น เพื่อสามารถคัดเลือกเอาบุคคลที่มีความสามารถในด้านนี้เข้ามาปฏิบัติงานในกระทรวงการต่างประเศ หรือแก้ไขกฎหมายโดยแยกข้าราชการกระทรวงการต่างประเศออกไปต่างหากจากข้าราชการพลเรือน

โดยตราเป็นพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อความสะดวก
และประสิทธิภาพในการที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายด้านการต่างประเทศ
ของรัฐบาลยิ่งขึ้น โดยให้ผู้ที่เข้าปฏิบัติหน้าที่ในระดับบริหารในกระทรวงนี้จะต้อง
ผ่านการศึกษาและสอบไล่จาก "โรงเรียนการทูต".

ABSTRACT

This thesis is an analytical description of the Thai Ministry of Foreign Affairs with a special emphasis on its organization and administration.

The Ministry has the primary responsibility in formulating and executing Thailand's foreign policy. The task is difficult and complex as it has to be done in a present world of protracted ideological conflicts. The principles of national sovereignty and national interests are no longer the only bases of foreign policy consideration, but the impacts of international groupings increasingly account for the cause of action a country will take. This situation requires much greater organizational capacity, diplomatic know-how, and effective personnel of the Ministry of Foreign Affairs than in the past.

The Ministry of Foreign Affairs has a long period of development. Prior to the reign of King Chulalongkorn, Krom Dha, a sub-department in Krom Phra Klang(The Treasury), had been responsible for foreign affairs notably of which were business transactions with traders from overseas. In B.E. 2428 King Chulalongkorn elevated Krom Dha to a ministerial status and renamed it the Ministry of Foreign Affairs. Reorganization and development were from then on begun in line with European and American patterns. The Ministry has been times and again reorganized and administrative procedures improved to meet the needs of the always-changing international circumstance.

The Ministry's scope of duty is set forth in the Ministry's Organization Act but it has encountered with various administrative obstacles, especially those generated from the rules and regulations under the Civil Service Act. Certain major defects lie in the recruiting procedure. This is important because recruitment of properly qualified diplomatic personnel can be a vital contribution to the Ministry's success. It is therefore suggested that enactment of a new Foreign Service Law is necessary. The Law will separate diplomatic officials from other civil servants, thus making it possible for the Ministry to develop its own recruiting, training, and staffing systems, and enables it to build up new impetus as well as a truly efficient foreign service staff.

This thesis does not represent a comprehensive study of the Foreign Service's organization and administration. However, it will become one of a very rare, intensive study of this highly important institution of the Thai Government, whose myths and legends are only known within the exclusive circle of its own.

คำนำ

กระทรวงการต่างประเทศของไทยได้มีกำเนิดมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๒๔ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อย่างไรก็ตามก็ถึงก่อนหน้านี้ก็ได้มีหน่วยราชการที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจการด้านการต่างประเทศอยู่แล้ว แม้จะมีได้ชื่อว่ากระทรวงการต่างประเทศ แต่ก็ยังเป็นบ่อเกิดของกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศของไทยได้วิวัฒนาการมาจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการทำสังกัดอยู่ในกรมพระคลังในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นต้นมา และได้วิวัฒนาการมาเป็นกระทรวงการต่างประเทศ ใน พ.ศ. ๒๔๒๔ คือ ๔๑ ปีมาแล้ว และถึงแม้ที่ได้จัดตั้งเป็นกระทรวงการต่างประเทศและมีที่ทำการโดยเฉพาะแล้ว ก็ได้มีการปรับปรุงการจัดระเบียบราชการของกระทรวงการต่างประเทศมาหลายครั้ง การปรับปรุงแต่ละครั้งมีความมุ่งหมายที่จะให้การปฏิบัติงานของกระทรวงการต่างประเทศ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโดยรวดเร็ว

ด้วยเหตุที่ผู้เขียนเห็นว่ากระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยราชการที่มีความสำคัญยิ่งและเป็นหน่วยราชการที่รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินความสัมพันธ์กับต่างประเทศให้บรรลุไปตามนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดไว้ ฉะนั้นจึงได้เลือกศึกษาเรื่องกระทรวงการต่างประเทศในการศึกษาระดับปริญญาโท โดยเลือกศึกษาเฉพาะความเป็นมาของการบริหารราชการต่างประเทศ จนถึงการบริหารราชการของกระทรวงการต่างประเทศในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร และได้ปรับปรุงการจัดระเบียบบริหารราชการของกระทรวงนี้มาอย่างไรบ้าง รวมทั้งได้ศึกษาถึงเรื่องคุณสมบัติของบุคคลที่เหมาะสมที่จะเข้ารับราชการในกระทรวงการต่างประเทศ และการบริหารงานบุคคลของกระทรวงการต่างประเทศในปัจจุบัน ทั้งนี้ก็ด้วยความมุ่งหมายที่จะชี้ให้เห็นว่าการบริหารงานในกระทรวงการต่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการที่จะทำให้การปฏิบัติงานตามนโยบายด้านการต่างประเทศของรัฐบาลบรรลุสำเร็จมาจนจบเพียงใดหรือไม่

ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เขียนได้รับความร่วมมือเป็นอเนกอย่างดียิ่งจากคุณวงศ์ พลนิกร รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ คุณจินดา อัศวะนันท์ เลขานุการกองกลาง คุณสัญญา คุปตรมย์ และคุณมานพ ภาคสุวรรณ เลขานุการตรี และคุณวิชัย วรรณวิธินายเวร แห่งกระทรวงการต่างประเทศในการให้ความสะดวกในเรื่องการหาข้อมูล

ทั้งในคำขอเอกสารและการให้สัมภาษณ์ จึงใคร่ขอขอบพระคุณท่านที่กล่าววามมาแล้ว ณ โอกาสนี้

อย่างไรก็ดีวิทยานิพนธ์เรื่องนี้อาจจะไม่สำเร็จลุล่วงไปได้ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ชูโต หัวหน้าแผนกวิชาการต่างประเทศและการทูต ซึ่งได้กรุณาให้ความสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์และควบคุมการวิจัย ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตลอดจนการตรวจแก้วิทยานิพนธ์ จนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่าน ณ ที่นี้ด้วย

ในการศึกษาระดับปริญญาโทจนได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้นั้น หัวหน้าอุทิศพิณกร ณ อยุธยา หัวหน้ากอง ๒ และหัวหน้าปริทัศน์ นิธิคุณฤกษ์ หัวหน้ากอง ๕ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ได้ให้ความสนับสนุนแก่ผู้เขียนตลอดมา ซึ่งผู้เขียนระลึกถึงพระคุณอยู่เสมอ และอีกท่านหนึ่งที่ผู้เขียนจะละเว้นการกล่าวขอบพระคุณมิได้ในฐานะที่ให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา คือ คุณสวท สุวรรณโชติ คุณตาของผู้เขียน.

บทนำ

ความสำคัญของกระทรวงการต่างประเทศ

การต่างประเทศเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแล้ว ตั้งแต่ที่สังคมมนุษย์ได้วิวัฒนาการเข้าสู่ขั้นที่จัดตั้งขึ้นเป็นรัฐ สังคมประเทศของประเทศต่าง ๆ ในโลกทั้งในอดีตและปัจจุบันก็เข้าไปในทำนองเดียวกันกับความ เป็นไปของชีวิตระหว่างมนุษย์ทั้งหลาย คือ มีการติดต่อกันทั้งในด้านการคบหาสมาคม การแลกเปลี่ยน การพึ่งพาอาศัยระหว่างกัน และในบางครั้งก็มีความขัดแย้งระหว่างกัน แต่ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างชีวิตของเอกชนกับชีวิตระหว่างประเทศนั้นอยู่ที่ว่า เรื่องของการต่างประเทศ มิใช่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความ เป็นอยู่หรือผลประโยชน์ของบุคคลใดโดยเฉพาะ หากแต่เป็นเรื่องของชาติ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความ เป็นอยู่และประโยชน์ ตลอดจนเกียรติภูมิของประชาชนทั้งชาติ ซึ่งไม่จำกัดอยู่เฉพาะชั่วอายุคน แต่เป็นเรื่องที่ช่วยให้ประเทศดำรงความเป็นชาติและความเป็นเอกราชไปชั่วกาลนาน ยิ่งในสถานการณ์ของโลกที่เต็มไปด้วยความยุ่งยากปั่นป่วน และการแข่งขันระหว่างประเทศในด้านต่าง ๆ ด้วยแล้ว การต่างประเทศจึงเป็นกิจการที่สำคัญยิ่งด้านหนึ่งของการบริหารในทุกประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไม่ว่าสมัยใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้ เนื่องจากความก้าวหน้าในด้านการสื่อสาร การคมนาคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และทางวิชาการ ทำให้ความสัมพันธ์และรั้งมีแห่งการติดต่อ ตลอดจนการใช้อิทธิพลทางด้านต่างประเทศมีขอบเขตกว้างขวางและสลับซับซ้อนมากขึ้น การต่างประเทศจึงมีความสำคัญต่อการอยู่รอดของชาติเพิ่มขึ้นด้วย

หน่วยราชการที่มีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการต่างประเทศของไทยได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อพิจารณาจากด้านปริมาณของข้าราชการและขนาดของสถานที่แล้ว กระทรวงการต่างประเทศเป็นกระทรวงเล็ก แต่อย่างไรก็ดีก็ถือว่าการต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นกระทรวงการต่างประเทศของประเทศใด เป็นที่ยอมรับนับถือกันว่าเป็นหน่วยราชการที่มีความสำคัญและเป็นแนวหน้าของประเทศในการดำเนินการเพื่อการดำรงอยู่ เอกราช ผลประโยชน์ และเกียรติภูมิของชาติและของคนในชาติ

การที่จะสร้างสิ่งดังกล่าวได้ สิ่งสำคัญประการแรกจะต้องนำความปลอดภัยมาสู่ประเทศชาติเสียก่อน แต่อย่างไรก็ดีการรักษาความปลอดภัยของประเทศเล็ก ๆ เช่น ประเทศไทย จะอาศัยแต่กำลังทหารภายในประเทศเพียงอย่างเดียวย่อมไม่เพียงพอ แต่ยังคงอาศัยความสามารถด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ชีตความสามารถทางอุตสาหกรรม ขวัญของประชาชน คุณภาพของรัฐบาล และคุณภาพทางการต่างประเทศและการทูต โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพทางการต่างประเทศและการทูตนี้เป็น เรื่องที่อยู่ในภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของกระทรวงการต่างประเทศโดยตรง ดังเช่นความสามารถในการแสวงหามิตรและผูกมิตร กับประเทศต่าง ๆ การแสวงหาความสัมพันธ์ช่วยเหลือจากมิตรประเทศ และการชักชวนกันรวมเป็นสมาคม หรือพันธมิตร เป็นต้น ย่อมก่อให้เกิดกำลังอำนาจแห่งชาติในอันที่จะนำความปลอดภัยมาสู่ประเทศ และในการที่จะส่งเสริมพัฒนาการให้เจริญรุ่งเรือง

ได้มีบุคคลชั้นนำหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของกระทรวงการต่างประเทศ เช่น จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ อธิบดีคนาบดีรัฐมนตรีได้เคยกล่าวไว้ว่า.-

... กระทรวงการต่างประเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการระหว่างประเทศ แต่ความสำคัญมีประการใดบางนั้น ดูจะทราบกันน้อย เพราะกระทรวงการต่างประเทศปฏิบัติงานให้แก่รัฐบาลอย่างเงียบ ๆ และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานนอกประเทศ ผลงานที่เกิดขึ้นนอกประเทศก็รู้เฉพาะรัฐบาลและวงการที่เกี่ยวข้อง ไม่ปรากฏแก่ประชาชนโดยทั่วไป ถ้าจะกล่าวอย่างธรรมดาสามัญ กระทรวงการต่างประเทศมีฐานะเหมือนหน้าของรัฐบาลหรือของประเทศไทย ผู้ดูแลรักษาสีหทัยประโยชน์ของชาติที่มีอยู่มิให้เกิดผลเสียหายขึ้นในตนเอง....

๑ หัวข้อและแนวการบรรยาย เรื่องกระทรวงการต่างประเทศ (บรรยาย โดย นายวงศ์ พงนิกร รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ณ วิทยาลัยการทัพอากาศ เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒) หน้า ๑๑ - ๑๓

๒. สฤษดิ์ ธนะรัชต์, จอมพล, "คำขวัญ เนื่องในวันระลึกคล้ายวันก่อตั้งสโมสรสราญรมย์", สราญรมย์ ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ระลึก ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๖

จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวไว้ในสาส์นถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๑๐ ตอนหนึ่งสรุปได้ว่า เนื่องจากกระทรวงการต่างประเทศ เป็นหน่วยงานหลักของรัฐบาลในการส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศ และสร้างเสริมความเข้าใจอันดีและความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับมิตรประเทศต่าง ๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่งสันติสุขและความเป็นเอกราชของชาติ ซึ่งจะนำความผาสุกและปลอดภัยมาสู่ประชาชนชาวไทยตามนโยบายของรัฐบาลสืบไป ดังนั้นงานของกระทรวงการต่างประเทศจึงมีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้ประเทศไทยถูกรุกรานทั้งโดยการเปิดแฉกและไม่เปิดแฉกจากพวกคอมมิวนิสต์อยู่ งานของกระทรวงการต่างประเทศจึงมีความสำคัญเพิ่มขึ้นอีกมาก เช่นงานในการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีในเหตุการณ์ที่เราถูกรุกรานในองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งให้ประชาชนในประเทศที่มีสัมพันธไมตรีอันดีกับประเทศไทย ได้รู้ ใจ เข้าใจอย่างถูกต้อง ตลอดจนงานด้านการศึกษา เมืองระหว่างประเทศอื่น ๆ เช่นงานติดตามความเคลื่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือการรายงานสถานการณ์ของโลกให้รัฐบาลทราบอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และทันเวลา และงานด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศโดยทั่วไป งานต่าง ๆ ที่มีความสำคัญเหล่านี้จะสำเร็จได้ก็ด้วยอาศัยความสามัคคี และความเสียสละอย่างจริงจังเพื่อประเทศชาติ ของข้าราชการในกระทรวงการต่างประเศนั้นเอง

นายถนอม กิตติขจร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้กล่าวในพิธีเปิดสัมมนาข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ ครั้งที่ ๒ ตอนหนึ่งสรุปได้ว่า งานของกระทรวงการต่างประเทศมีลักษณะที่แตกต่างกับงานของกระทรวงอื่นอยู่เป็นอันมาก เป็นงานที่ต้องทำทุกด้าน นอกจากงานวิชาการแล้วยังมีงานที่เรียกว่างานติดคอหรืองานวิ่งเต้นอีกด้วย และไม่มีกำหนดเวลาตายตัว แต่เป็นงานที่ต้องทำไปตลอด ๒๔ ชั่วโมง คือ เริ่มแต่เวลาเช้าตลอดไปจนถึงเวลาตีกลางคืนมีความจำเป็น "ท่านยังได้กล่าวอีกว่า "...งานของกระทรวงนี้

๓ ถนอม กิตติขจร, จอมพล, ประมวลคำปราศรัย สาส์น และคำขวัญ ของ พญา จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ระหว่าง ๑๑ ธันวาคม ๒๕๐๘ ถึง ๑๐ ธันวาคม ๒๕๑๐ (โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, พระนคร, ๒๕๑๐) หน้า ๓๔๘

๔ ถนอม กิตติขจร, "คำปราศรัยแก่ข้าราชการเนื่องในพิธีเปิดสัมมนาสำหรับข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ ครั้งที่ ๒" คำบรรยายเนื่องในการสัมมนาข้าราชการ กระทรวงการต่างประเทศ ครั้งที่ ๒ (สโมสรสราญรมย์, ๒๕๐๘) หน้า ๒ - ๓

ไม่ใช่เป็นงานที่ง่าย แต่เป็นงานที่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษโดยที่ด่วน เป็นงานที่
ต้องใช้สติปัญญา ต้องใช้ทั้งวิชาหรือที่เราอาจจะเรียกว่าวิหการและความถึก....”^๕

คำกล่าวของบุคคลสำคัญดังกล่าวบอมนำแสดงถึงความสำคัญของกระทรวงการ
ต่างประเศเป็นอย่างไร จะเห็นว่างานรักษามลประโชชน์ เอกราช และเกียรติภูมิของชาติ
พร้อม ๆ ไปกับการส่งเสริมมิตรภาพอันดีระหว่างประเศในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของ
กระทรวงการต่างประเศนั้นเป็นงานที่ต้องใช้ความอดกลั้น การมีสติปัญญาไหวพริบ ความ
สุจริตรอบคอบ และความเข้าใจอันดีระหว่างกันเป็นประการสำคัญ

เมื่อกระทรวงการต่างประเศมีความสำคัญมากดังกล่าว การบริหารราชการ
ของกระทรวงการต่างประเศ ซึ่งเป็นกลไกในการดำเนินงานให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย
ของนโยบายด้านการต่างประเศของชาติก็ย่อมมีความสำคัญมากเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้
ผู้เขียนจึงได้เสนอวิทยานิพนธ์เรื่องกระทรวงการต่างประเศ โดยมุ่งเสนอในด้านการเป็นมา
ของการบริหารราชการต่างประเศตั้งแต่สมัยอาณาจักรไทยเมือง (อาณาจักรเริ่มแรกของไทย
ก่อนอาณาจักรน่านเจ้า) ถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ระบะก่อนตั้งกระทรวงการต่างประเศ การ
บริหารราชการของกระทรวงการต่างประเศตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๒๔ จนถึงสมัยก่อนการปฏิวัติ
เปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕ การจัดระเบียบบริหารราชการของกระทรวงการ
ต่างประเศตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๕ และการ
จัดระเบียบบริหารราชการของกระทรวงการต่างประเศในปัจจุบัน.

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

๑. เพื่อศึกษาถึงความเป็นมาของการบริหารราชการฝ่ายต่างประเศของไทย
ตั้งแต่สมัยอาณาจักรไทยเมือง จนถึงสมัยเริ่มตั้งกระทรวงการต่างประเศในรัชกาลของ
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยสังเขป

๒. เพื่อศึกษาถึงการบริหารราชการของกระทรวงการต่างประเศ ตั้งแต่ พ.ศ.
๒๔๒๔ ถึงสมัยก่อนการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕

^๕ ฌัก คอมันตร์, "คำปรารภรับแก้าราชการเนื่องในพิธีเปิดสัมมนาข้าราชการ
กระทรวงการต่างประเศ สมัยที่ ๑" คำบรรยายเนื่องในการสัมมนาข้าราชการกระทรวงการ
ต่างประเศ ครั้งที่ ๑ (สโมสรสราญรมย์, ๒๕๐๗) หน้า ๒

๓. เพื่อศึกษาถึงการ จักรเย็บบริหารราชการของกระทรวงการต่างประเทศ ตั้งแต่หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึงปัจจุบัน

๔. เพื่อศึกษาถึงการบริหารงานบุคคลในกระทรวงการต่างประเทศในปัจจุบัน

๕. เพื่อศึกษาถึงอุปสรรค ข้อขัดข้องในการจักรเย็บบริหารราชการและการบริหารงานบุคคลของกระทรวงการต่างประเทศในปัจจุบันนี้ และจะได้เสนอความเห็นในการแก้ไข ปรับปรุง อุปสรรคข้อขัดข้องดังกล่าว.

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องกระทรวงการต่างประเทศนี้ ผู้เขียนได้ศึกษาความเป็นมาของการบริหารราชการฝ่ายต่างประเทศของไทยตั้งแต่สมัยอาณาจักรไทยเมืองเป็นต้นมา จนกระทั่งถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ระบะก่อนตั้งกระทรวงการต่างประเทศ และได้ศึกษาถึงการบริหารราชการในกระทรวงการต่างประเทศตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๔ จนถึงสมัยก่อนการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕ การจักรเย็บบริหารราชการของกระทรวงการต่างประเทศตั้งแต่หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๑ และการจักรเย็บบริหารราชการและการบริหารงานบุคคลของกระทรวงการต่างประเทศในปัจจุบัน.

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่แล้วมานั้น เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาในด้านประวัติศาสตร์ (Historical Approach) เพราะจะทำให้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับการต่างประเทศของไทย นอกจากนี้ยังได้ยึดหลักเกณฑ์การศึกษาในด้านตัวกฎหมาย (Legal Approach) และการไปสัมภาษณ์บุคคลผู้เกี่ยวข้องในวงการกระทรวงการต่างประเทศของไทยในปัจจุบันประกอบด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การศึกษาเรื่องนี้เป็นไปโดยสมบูรณ์ และถูกต้องมากที่สุด

การที่จะได้มาซึ่งหลักฐานเหล่านี้ ผู้เขียนได้อาศัยกฎหมายที่ปรากฏในราชกิจจานุเบกษา ตลอดจนตัวกฎหมายต่าง ๆ เป็นบรรทัดฐาน นอกจากนั้นได้อาศัยความเห็น หรือ

ความเห็นซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านได้เขียนลงในหนังสือต่าง ๆ เท่าที่จะสามารถค้นหาได้ มาประกอบเป็นหลักฐาน อันเป็นการศึกษาในวิธี documentary research

การเสนอเรื่อง

ในการศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เขียนได้ศึกษาแบบพรรณนา (Description) และวิเคราะห์ (Analysis) ควบคู่กันไป และได้แบ่งวิธีการเสนอเรื่องออกเป็น บท ๆ ดังต่อไปนี้.-

บทที่ ๑ **จำกัดความเป็นมาของการบริหารราชการป่าต่างประเทศของไทย สมัยอาณาจักรไทยเมือง อาณาจักรบ้านเจ้า อาณาจักรสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา จนถึงสมัย กรุงรัตนโกสินทร์** ระยะเวลาตั้งแต่กระทรวงการต่างประเทศ ว่าเป็นมาอย่างไร

บทที่ ๒ **ว่าด้วยการบริหารราชการของกระทรวงการต่างประเทศตั้งแต่สมัย เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๒๔ และการปรับปรุงเป็นระยะ ๆ มาจนถึงสมัยก่อนการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕** ซึ่งระยะนี้ได้ปรับปรุงการจัดระเบียบการบริหารราชการ ต่างประเทศของไทย โดยได้จัดแบ่งส่วนราชการออกเป็นกรม เป็นกอง เป็นแผนก ให้เหมาะสม กับสมัยนิยม อย่างเดียวกับต่างประเทศที่เจริญแล้ว

บทที่ ๓ **ว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการของกระทรวงการต่างประเทศ ตั้งแต่หลังการปฏิวัติ ๒๔๗๕** ซึ่งเป็นระยะที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย การปรับปรุงการจัดระเบียบราชการมา เป็นลำดับจนถึง พ.ศ. ๒๕๐๕ ว่าการปรับปรุงแต่ละครั้งจัดอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

บทที่ ๔ **ว่าด้วยการจัดระเบียบราชการของกระทรวงการต่างประเทศในปัจจุบัน** โดยกล่าวถึงบทบาทและหน้าที่การทำงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ของ ราชการส่วนกลาง และของส่วนราชการในต่างประเทศ

บทที่ ๕ **ว่าด้วยการปฏิบัติงานภายในสถานทูต และการปฏิบัติงานของคณะทูต ถาวรแห่งประเทศไทยประจำสหประชาชาติ**

บทที่ ๖ เป็นการศึกษาถึงคุณสมบัติของข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ ว่าควรประกอบด้วยอะไรบ้าง และการบริหารงานบุคคลในกระทรวงการต่างประเทศ ในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร

บทที่ ๗ เป็นบทสรุป ซึ่งจะนำสาระสำคัญมากกว่าสรุป ตลอดจนการเสนอข้อคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดระเบียบบริหารราชการ และการบริหารงานบุคคลของกระทรวงการต่างประเทศ ในปัจจุบัน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระเบียบบริหารราชการและการบริหารงานบุคคล ของกระทรวงการต่างประเทศในอนาคต.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
คำนำ	ง
บทนำ	ฉ
ความสำคัญของกระทรวงการต่างประเทศ	ฉ
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	ฉ
ขอบเขตของการศึกษา	ญ
วิธีการศึกษา	ญ
การเสนอเรื่อง	ฎ

บทที่

๑. การบริหารราชการฝ่ายต่างประเทศของไทยตั้งแต่สมัย อาณาจักรไทยเมืองจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ระยะเวลา ก่อนตั้งกระทรวงการต่างประเทศ	๑
๑.๑ ข้อความเบื้องต้น	๑
๑.๒ สมัยอาณาจักรไทยเมือง	๑
๑.๓ สมัยอาณาจักรน่านเจ้า	๖
๑.๔ สมัยอาณาจักรสุโขทัย	๔
๑.๕ สมัยกรุงศรีอยุธยา และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ระยะก่อนตั้งกระทรวงการต่างประเทศ	๖
๑.๖ สรุป	๑๑
๒. การบริหารราชการของกระทรวงการต่างประเทศตั้งแต่สมัยเริ่มตั้ง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๔ จนถึงสมัยก่อนการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการ ปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕	๑๖

๒.๑	การตั้งกระทรวงการต่างประเทศ	๑๖
๒.๒	การจัดระเบียบราชการในกระทรวงการต่างประเทศ ตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเจ้าอนงญาเชอกรมพระยา เทววงศ์โรปการเป็นเสนาบดี มาจนถึงสมัยก่อน การปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕ ..	๒๑
๒.๓	สรุป	๒๖
๓.	การจัดระเบียบราชการของกระทรวงการต่างประเทศ ตั้งแต่หลังการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๕	๒๘
๓.๑	ข้อความเบื้องต้น	๒๘
๓.๒	การปรับปรุงการจัดระเบียบราชการในกระทรวง การต่างประเทศตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๕	๓๑
๓.๒.๑	การจัดระเบียบราชการในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ...	๓๑
๓.๒.๒	การจัดระเบียบราชการในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ...	๓๔
๓.๒.๓	การจัดระเบียบราชการในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ ...	๓๔
๓.๒.๔	การจัดระเบียบราชการในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ...	๓๗
๓.๒.๕	การจัดระเบียบราชการในปี พ.ศ. ๒๔๙๕ ...	๓๘
๓.๒.๖	การจัดระเบียบราชการในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ...	๔๐
๓.๒.๗	การจัดระเบียบราชการในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๕	๔๒
๓.๓	สรุป	๔๔
๔.	การจัดระเบียบราชการของกระทรวงการต่างประเทศในปัจจุบัน	๔๘
๔.๑	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ	๔๘

๔.๒	ราชการส่วนกลาง	๕๑
๔.๒.๑	สำนักงานปลัดกระทรวง	๕๑
๔.๒.๒	กรมการ เมือง	๕๗
๔.๒.๓	กรมพิธีการทูต	๕๘
๔.๒.๔	กรมเศรษฐกิจ	๖๐
๔.๒.๕	กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย	๖๒
๔.๒.๖	กรมสารนิเทศ	๖๖
๔.๒.๗	กรมองค์การระหว่างประเทศ	๖๓
๔.๓	ส่วนราชการในต่างประเทศ	๖๖
๔.๓.๑	หน่วยราชการฝ่ายสถานทูต	๖๗
๔.๓.๒	หน่วยราชการฝ่ายกงสุล	๗๖
๔.๓.๓	คณะทูตไทยประจำองค์การระหว่างประเทศ บางแห่ง	๗๖
๔.๓.๔	เอกอัครราชทูตและความสัมพันธ์ทางการทูต ทางกงสุล และทางองค์การระหว่างประเทศ	๗๗
๔.๔	สรุป	๘๘
๕.	การปฏิบัติงานภายในสถานทูต และการปฏิบัติงานของคณะทูตถาวร แห่งประเทศไทยประจำสหประชาชาติ	๑๐๒
๕.๑	ความสำคัญของการทูต	๑๐๒
๕.๒	การปฏิบัติงานภายในสถานทูต	๑๐๗
๕.๒.๑	งานทั่วไป	๑๐๘
๕.๒.๒	งานรายงานการ เมือง	๑๑๑
๕.๒.๓	งานรายงานเศรษฐกิจ	๑๑๐
๕.๒.๔	การ เคาริบมตัวของผู้ทำรายงาน	๑๒๘

๕.๒.๕	การแบ่งงานในระหว่างข้าราชการ ในสถานทูต	๑๓๐
๕.๓	การปฏิบัติงานของคณะทูตถาวรแห่งประเทศไทย ประจำสหประชาชาติ	๑๓๖
๕.๓.๑	งานด้านสหประชาชาติ	๑๓๘
๕.๓.๒	งานด้านบริหารของสำนักงาน	๑๓๖
๕.๓.๓	งานด้านการรับรองและพิธีการทูต	๑๓๙
๕.๓.๔	งานเกี่ยวกับด้านกงสุล	๑๓๘
๕.๓.๕	งานสนเทศเกี่ยวกับประเทศไทยและการ หาข่าว	๑๓๘
๕.๓.๖	งานด้านการติดต่อกับคณะทูตถาวรประเทศอื่น	๑๓๘
๕.๔	สรุป	๑๓๘
๖.	ข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ	๑๔๙
๖.๑	คุณสมบัติของข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ	๑๔๙
๖.๒	การบริหารงานบุคคล	๑๕๖
๗.	บทสรุปและเสนอแนะ	๑๙๖
๗.๑	สรุป	๑๙๖
๗.๒	ขอเสนอแนะ	๑๙๖
ภาคผนวก		
ผนวก ก.	ตราของกระทรวงการต่างประเทศ	๒๐๔
ผนวก ข.	ประกาศพระบรมราชโองการ	๒๐๖

ผนวก ข.

๑. ประกาศยกกรมท่าซ้ายมาขึ้นอยู่ใน
 กระทรวงนครบาล ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม
 รัตนโกสินทรศก ๑๒๕ ๒๐๗
๒. ประกาศเพิ่มตำแหน่งผู้ช่วยปลัดทูลฉลอง
 กระทรวงการต่างประเทศ และตั้ง
 อรรถราชทูตประจำ ณ ราชสำนักต่างประเทศ
 ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม พระพุทธศักราช
 ๒๔๖๑ ๒๐๘
๓. ประกาศตั้งปลัดทูลฉลองกระทรวงการ
 ต่างประเทศ ลงวันที่ ๒๓ ตุลาคม พระพุทธ
 ศักราช ๒๔๖๑ ๒๐๘
๔. ประกาศกระแสพระบรมราชโองการตั้ง
 ราชเลขานุการในพระองค์ และราชเลข
 นุกรฝ่ายต่างประเทศ ลงวันที่ ๑ เมษายน
 พระพุทธศักราช ๒๔๖๒ ๒๑๐
๕. ประกาศตั้งผู้รับตำแหน่งปลัดทูลฉลอง กังกรม
 การเมืองและกรมประกาศิตในกระทรวงการ
 ต่างประเทศ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม พุทธศักราช
 ๒๔๗๑ ๒๑๑

- ผนวก ค. พระราชบัญญัติ ๒๑๒
๑. พระราชบัญญัติเหิบตำแหน่งรัฐมนตรีกับ
 ตำแหน่งเสนาบดีแก่จอมพุทธศักราช
 ๒๔๗๑ ๒๑๓

ผนวก ค.

๒.	พระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช ๒๔๙๖	๒๑๔
๓.	พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช ๒๔๙๖	๒๑๕
๔.	พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๘๐	๒๒๖
๕.	พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๕๕	๒๒๘
๖.	พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๕๓	๒๓๐
๗.	พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๓	๒๓๒

ผนวก ง.

	พระราชกฤษฎีกา	๒๓๔
๑.	พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวง การต่างประเทศ พุทธศักราช ๒๔๙๖	๒๓๕
๒.	พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงาน ในกระทรวงการต่างประเทศ(ฉบับที่ ๒) พุทธ - ศักราช ๒๔๘๐	๒๓๗
๓.	พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการ สำนักงานและกรมในกระทรวงการต่างประเทศ พุทธศักราช ๒๔๕๕	๒๔๐
๔.	พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการ สำนักงานและกรมในกระทรวงการต่าง ประเทศ(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๕๑	๒๔๓

ผนวก ง.

๕.	พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงาน และกรมในกระทรวงการต่างประเทศ พุทธศักราช ๒๔๕๓	๒๔๕
๖.	พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงาน และกรมในกระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๕๕	๒๔๘
๗.	พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงาน และกรมในกระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๕๗	๒๕๑
๘.	พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงาน และกรมในกระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๕๘	๒๕๔
๙.	พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกระทรวง การต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๐๓	๒๕๗

ผนวก จ.

กฏ ก.พ.	๒๖๐
๑.	กฏ ก.พ. ออกตามความในพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๘ (ฉบับที่ ๑๑) ว่าด้วยตำแหน่งที่เรียกชื่อ อย่างอื่นในกระทรวงการต่างประเทศ	๒๖๒
๒.	กฏ ก.พ. ออกตามความในพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๘ (ฉบับที่ ๒๓) ว่าด้วยการเทียบตำแหน่ง ที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกระทรวงการต่างประเทศ.	๒๖๓

ผนวก ๑.

๓. กฎ ก.พ. ออกคำความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๕๖ (ฉบับที่ ๑๔) ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกระทรวงการต่างประเทศ ๒๖๔
๔. กฎ ก.พ. ออกคำความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๕๖ (ฉบับที่ ๕๑) ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกระทรวงการต่างประเทศ ๒๖๕
๕. กฎ ก.พ. ออกคำความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๕๖ (ฉบับที่ ๑๒๕) ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกระทรวงการต่างประเทศ ๒๖๗
๖. กฎ ก.พ. ออกคำความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๕๕ (ฉบับที่ ๑๓๔) ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกระทรวงการต่างประเทศ ๒๖๘
๗. กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๔๕๕) ออกคำความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๕๕ ว่าด้วยตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกระทรวงการต่างประเทศเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ๒๗๑
๘. กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๔๕๕) ออกคำความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๕๕ ว่าด้วยตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกระทรวงการต่างประเทศเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ๒๗๒

ผนวก จ.

๘. กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๔๘ (พ.ศ. ๒๕๐๕) ออกตาม
ความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๔๗ ว่าด้วยตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น
ในกระทรวงการต่างประเทศ ๒๗๕

ผนวก ฉ.

ระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยการแต่งตั้ง
ข้าราชการประจำการในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๑ .. ๒๗๘

ผนวก ช.

อัตราเงินเพิ่มพิเศษและอัตราค่าเช่าบ้าน ๒๘๑

๑. อัตราเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการประจำการ
ในต่างประเทศ เริ่มใช้ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๘
จนถึงปัจจุบัน ๒๘๖

๒. บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านของข้าราชการประจำการ
ในต่างประเทศ เริ่มใช้ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๘
จนถึงปัจจุบัน ๒๘๘

๓. แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วย
ระเบียบเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษสำหรับ
ข้าราชการสถานทูตและสถานกงสุล ลงวันที่
๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๗ ๒๘๗

๔. แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วย
ระเบียบเงินเดือน และเงินเพิ่มพิเศษสำหรับ
ข้าราชการสถานทูต และสถานกงสุล ลงวันที่
๕ กรกฎาคม ๒๔๘๑ ๓๑๐

๕. แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วย
ระเบียบเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการ
สถานทูตและสถานกงสุล ลงวันที่ ๗ กันยายน
๒๔๘๓ ๓๐๘

ผนวก ช.	ลำดับเสนาบดี และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศ	๓๑๒
ผนวก ฉ.	ลำดับพระนามและนามราชทูตไทย	๓๑๗
ผนวก ชู.	หลักสูตรการบรรยายในการอบรมและสัมมนาข้าราชการ กระทรวงการต่างประเทศ ในปัจจุบัน	๓๒๒
ผนวก ฌ.	รายการงบประมาณของกระทรวงการต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖	๓๒๕
ผนวก ฎ.	สถิติเกี่ยวกับข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ	๓๒๗
	๑. ตารางแสดงคุณวุฒิการศึกษาของข้าราชการ กระทรวงการต่างประเทศ ในปัจจุบัน	๓๒๘
	๒. ตารางแสดงการ เปรียบเทียบจำนวนข้าราชการ ผู้สายกับข้าราชการผู้ด้อยในการ ได้รับตำแหน่ง ต่าง ๆ ในกระทรวงการต่างประเทศ ในปัจจุบัน	๓๔๐

บรรณานุกรม

ก. ภาษาไทย	๓๕๖
ข. ภาษาอังกฤษ	๓๕๖

รายการแสดงแผนภูมิประกอบ

แผนที่	หน้า
๑. แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการ ของกระทรวงการต่างประเศ ในปัจจุบัน	๑๓๑
๒. แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการ ของกระทรวงการต่างประเศ ตามขอเสนอแนะในโครงการปรับปรุงระยะสั้น	๑๔๕
๓. แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการ ของกระทรวงการต่างประเศ ตามขอเสนอแนะในโครงการปรับปรุงระยะยาว	๒๐๓